

Ecoduct Weerterbergen

Natuurtoets 2010

Opdrachtgever **ProRail**
F.P. Twisk

Ondertekenaar **Movares Nederland B.V.**
H.C.L. Visser
Kenmerk MNO-HCL-100026529 - Versie 0.1

Utrecht, 31 augustus 2010
vrijgegeven

© 2010, Movares Nederland B.V.

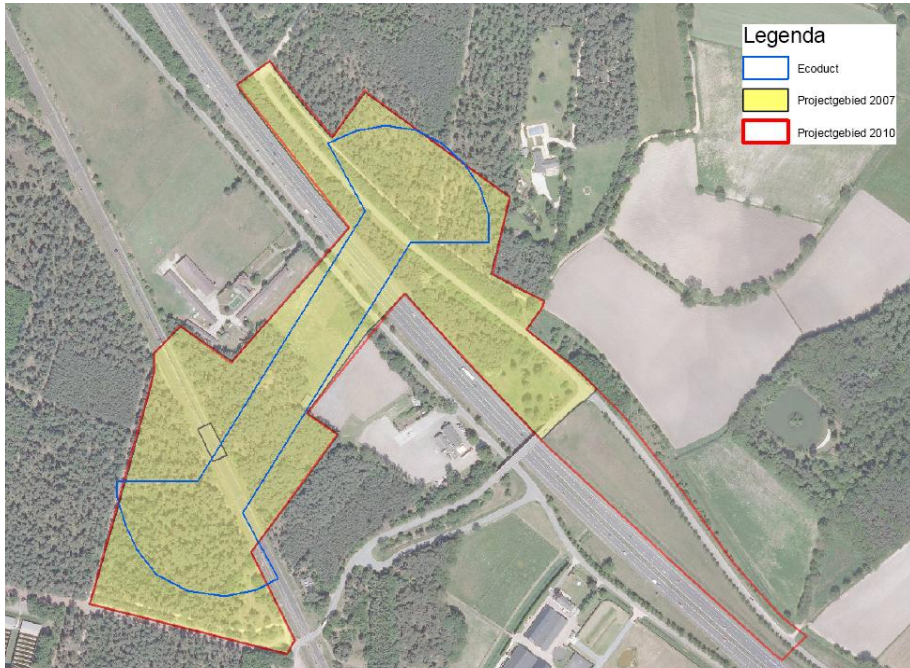
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Inhoudsopgave	
1.1 Projectgebied	2
1.2 Aanleiding en doel	2
1.3 Geplande werkzaamheden ter realisatie van het ecoduct	3
1.4 Uitgangspunten ten behoeve van de natuurtoets	3
2 Werkwijze	5
2.1 Veldinventarisatie	5
2.2 Ecologisch werkprotocol	5
2.3 Gebiedsbescherming	5
3 Inventarisatie	6
3.1 Veldonderzoek 2007	6
3.2 Veldonderzoek 2010	6
3.2.1. <i>Flora</i>	7
3.2.2. <i>Vogels waarvoor inventarisatie gewenst</i>	9
3.2.3. <i>Vogels met jaarrond beschermde nesten</i>	10
3.2.4. <i>Vleermuizen</i>	10
3.2.5. <i>Overige zoogdieren</i>	10
3.2.6. <i>Reptielen en amfibieën</i>	10
3.2.7. <i>Insecten</i>	11
3.3 Resultaten	12
3.3.1. <i>Resultaten soortenbescherming (Flora- en faunawet)</i>	12
4 Effecten	14
4.1 Effecten flora	14
4.2 Effecten vogels	14
4.3 Effecten vleermuizen	14
4.4 Effecten reptielen	14
4.5 Ontheffing of gedragscode	15
4.5.1. <i>Voor- en nadelen Ontheffing</i>	15
4.5.2. <i>Voor- en nadelen Gedragscode</i>	15
5 Conclusies en aanbevelingen	16
5.1 Conclusie	16
6 Ecologisch Werkprotocol	17
6.1 Documenten op het werk	17
6.2 Kick-off	17
6.3 Werkwijze en verplichte maatregelen	18
Colofon	20
Bijlage I:	Wettelijk kader
	i

Inleiding

1.1 Projectgebied

Nabij Weert over de rijksweg A2 en de spoorlijn Eindhoven – Maastricht, wordt ter hoogte van de Weerterbergen een ecoduct aangelegd. In figuur 1 is weergegeven het projectgebied waarbinnen het Ecoduct Weerterbergen te realiseren is. Aangegeven is de globale begrenzing van het ecoduct, het projectgebied zoals in 2007 begrensd en de uitbreiding van het projectgebied aan de noordoostkant van de A2 (rode contour).

Figuur 1: Projectgebied Ecoduct Weerterbergen.

1.2 Aanleiding en doel

Bij de aanleg van het ecoduct kunnen beschermde natuurwaarden aangetast worden. Eerder veldonderzoek heeft beschermde flora en fauna aangetoond (bron: Ecoduct Weerterbergen / Natuurbalans – Limes Divergens bv; Rijkswaterstaat Directie Limburg, 2007). Naar aanleiding van dit onderzoek is er een ontheffing op de Flora- en faunawet aangevraagd. Deze ontheffing is op 30 juni 2010 echter verlopen. Movares is gevraagd het flora en fauna onderzoek te actualiseren en wanneer nodig een ontheffing aan te vragen.

Door Movares is in september 2010 aanvullend veldonderzoek uitgevoerd omdat:

- de bestaande ontheffing is verlopen;
- het projectgebied recentelijk aan de noordoostkant van de A2 is vergroot;
- de Flora- en faunawet recentelijk is gewijzigd op het punt van jaar rond beschermde vogelnesten;
- het standpunt in deze van de Dienst Regelingen (bevoegd gezag voor de Flora- en faunawet).

Doel is:

- het uitvoeren van een update van het veldonderzoek 2007;
- het opstellen van een natuurtoets flora- en fauna (soortenbescherming);
- wanneer noodzakelijk het indienen van een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet.

1.3 Geplande werkzaamheden ter realisatie van het ecoduct

Onderstaand schetsontwerp van het ecoduct Weerterbergen (figuur 2) geeft een goed beeld van wat de bouwactiviteiten gaan inhouden. De uit te voeren activiteiten betreffen:

- Rooien en afvoeren van bomen en struiken;
- Bouwrijp maken;
- Het verplaatsen van gebiedseigen grond / afgraven van de bouwvoor;
- Bouwen van het ecoduct;
- Het ophogen / opspuiten met grond;
- Aanbrengen van beplantingen etc.;

De periode van uitvoering is nog niet definitief bekend.

1.4 Uitgangspunten ten behoeve van de natuurtoets

Opdrachtgever levert de projectspecifieke informatie die nodig is voor het opstellen van de natuurtoets en de ontheffingsaanvraag c.q. het ecologisch werkprotocol:

- Een omschrijving van de werkzaamheden;
- Een omschrijving van de planning;
- Het maatschappelijk belang van het project (input voor zo nodig een alternatievenafweging).

Overige uitgangspunten:

- Buiten de plangrens vinden, anders dan af- en aanvoer van materiaal / materieel, geen activiteiten plaats.
- De ontheffingsaanvraag c.q. het ecologisch werkprotocol komt te staan op naam van Prorail;
- De bewaking van de procedure en toetsing van de verleende (ontwerp)ontheffing c.q. het ecologisch werkprotocol geschiedt door de opdrachtgever.

Figuur 2: Schetsontwerp Ecoduct Weerterbergen

2 Werkwijze

2.1 Veldinventarisatie

Deze natuurtoets betreft grotendeels een update van eerder onderzoek uitgevoerd in oktober 2007. Het veldonderzoek heeft bestaan uit:

- Een eenmalige update van de in 2007 uitgevoerde inventarisatie;
- Een gedetailleerde eenmalige opname van de uitbreiding van het projectgebied aan de noordoostkant van de A2.

Op 1 september 2010 is in het projectgebied en directe omgeving een inventarisatie flora en fauna uitgevoerd. Hierbij zijn in grote lijn de resultaten van het eerder onderzoek in 2007 bevestigd.

De soortgroepen Flora, Vogels, Vleermuizen, Overige zoogdieren, Reptielen, Amfibieën en Insecten zijn op basis van visuele waarneming geïnventariseerd. Hierbij zijn de licht beschermde platensoorten, de levendbarende hagedis en de vogels die in 2007 zijn aangetroffen ook nu weer aangetroffen.

De resultaten van het veldonderzoek zijn verwerkt in deze natuurtoets waarbij de verspreidingsgegevens flora en fauna getoetst zijn aan de Flora- en faunawet.

2.2 Ecologisch werkprotocol

Op grond van de resultaten is er voor gekozen om in plaats van met een ontheffing te werken met een ecologisch werkprotocol. Deze keuze is gemotiveerd met voor- en nadelen.

Opgesteld is een ecologisch werkprotocol. Dit werkprotocol is opgenomen in deze rapportage.

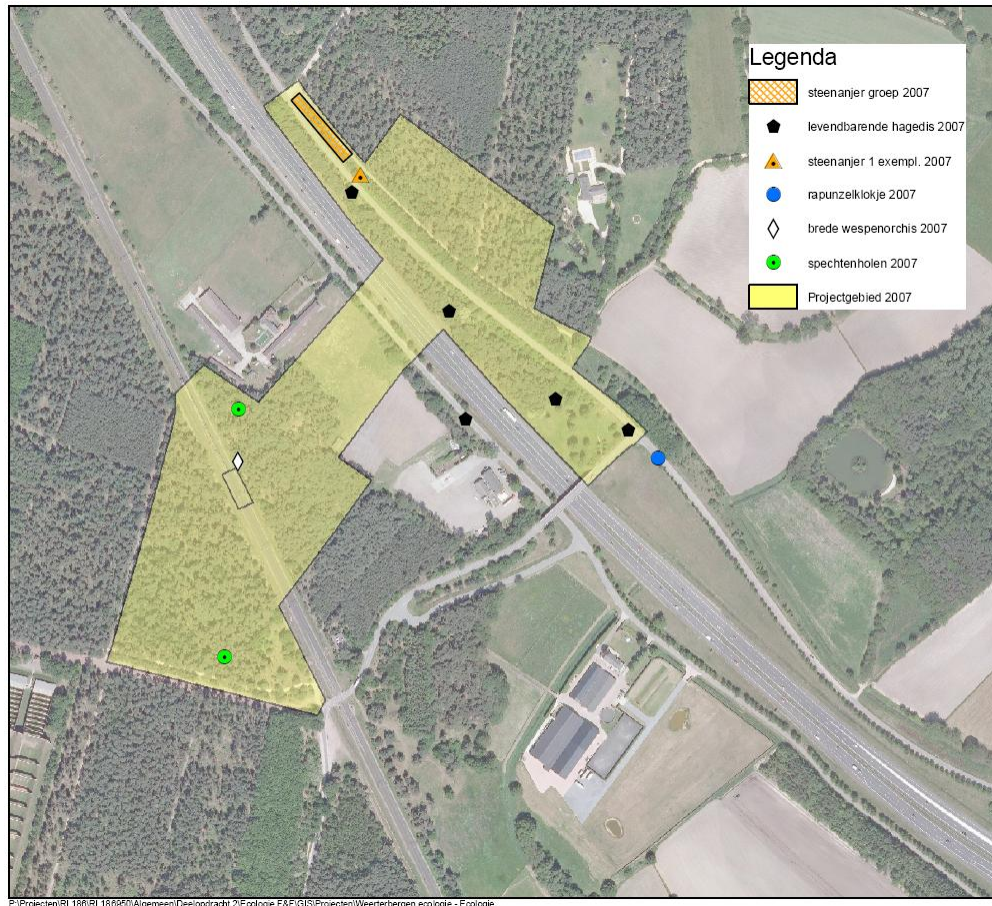
2.3 Gebiedsbescherming

De wettelijke vereisten vanuit de Nota Ruimte (EHS), Streekplannen (PEHS) en de Natuurbeschermingswet (Natura2000-gebieden) zijn in bijlage I onder gebiedsbescherming benoemd, maar in het kader van deze rapportage niet onderzocht.

3 Inventarisatie

3.1 Veldonderzoek 2007

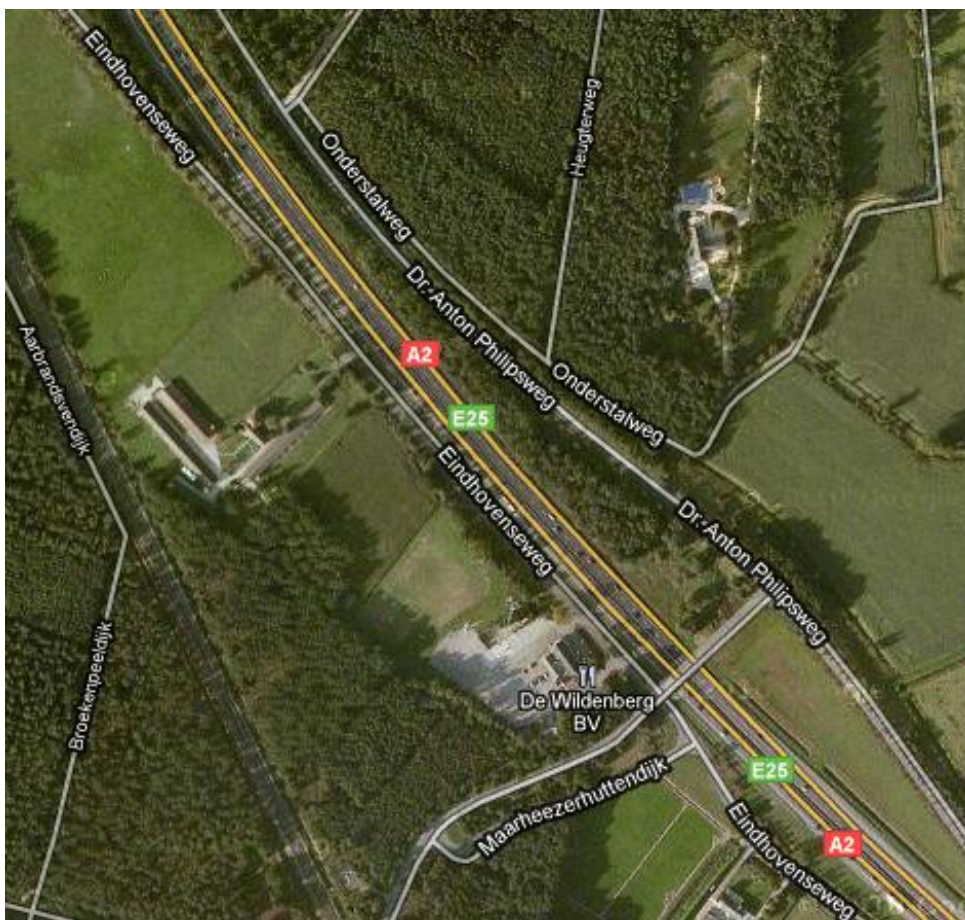
Uit eerder onderzoek zijn gegevens beschikbaar over beschermde flora en fauna in het projectgebied (bron: Ecoduct Weerterbergen / Natuurbalans – Limes Divergens bv; Rijkswaterstaat Directie Limburg 2007). Deze gegevens zijn in onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 3: Veldonderzoek Natuurbalans – Limes Divergens bv oktober 2007

3.2 Veldonderzoek 2010

Op 1 september 2010 is door Movares bv een veldonderzoek uitgevoerd. In figuur 7 is de aangetroffen flora en fauna op kaart aangegeven en in tabel 1 zijn de resultaten opgenomen.

Figuur 4: Projectgebied met toponymen

3.2.1. Flora

Het projectgebied Ecoduct Weerterbergen is recentelijk aan de noordoostkant van de A2 vergroot. Van de flora hier is een gedetailleerde opname gemaakt. Aangetroffen zijn sint-janskruid, leeuwentand, mossen, bochtige smele, zandblauwtje, schapenzuring, struikhei, smalle weegbree, duizendblad, vlasbekje, hazenpootje, knoopkruid en in de greppel, tussen de Dr. Anton Philipsweg en de Onderstalweg, veldrus en echte koekoeksbloem. Langs de Dr. Anton Philipsweg is één exemplaar van het rapunzelklokje aangetroffen (tabel 2 soort).

In het overige projectgebied is onder andere aangetroffen de brede wespenorchis (tabel 1 soort) en de soorten steenanjer en rapunzelklokje (tabel 2 soorten) .

Brede wespenorchis

Het betreft twee losse exemplaren; één in de berm Dr. Anton Philipsweg en één in het talud van de spoorsloot.

Steevanjer

Het betreft een circa 2 meter brede strook langs de Dr. Anton Philipsweg met een gemiddelde bedekking van ca 50% steenanjer, veelal overgroeid door onder andere duizendblad, boerenwormkruid en smalle weegbree. Vlakbij zijn ook enkele losse exemplaren aangetroffen.

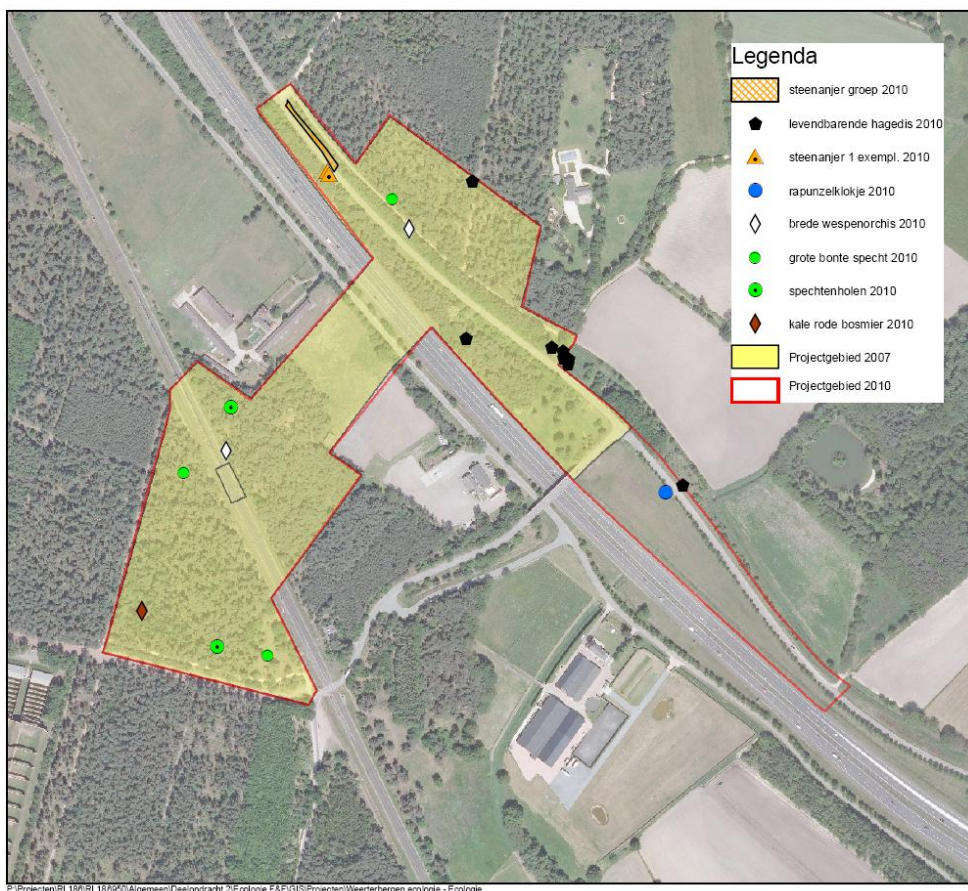
Figuur 5: Bedekking (50%) met steenanker.

Rapunzelklokje

Het betreft één exemplaar tussen twee bomen in de eikenlaan direct langs de Dr. Anton Philipsweg.

Figuur 6: Rapunzelklokje

Figuur 7: Veldgegevens Movares bv september 2010

3.2.2. Vogels waarvoor inventarisatie gewenst

In het projectgebied zijn vogelsoorten aangetroffen waarvan op grond van de Flora- en faunawet inventarisatie gewenst is: koolmees, groene specht en grote bonte specht. Voor deze vogels zijn in de omgeving voldoende alternatieve nestgelegenheden aanwezig.

Koolmees

Groep van circa 10 koolmezen in het bosgebied ten zuidoosten van de spoorlijn. Nestlocaties zijn niet aangetroffen.

Groene specht

Aangetroffen in het bosgebied net even ten oosten van de projectgrens. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen.

Grote bonte specht

De grote bonte specht is zo nu en dan roepend waargenomen. Aan de oostkant van het projectgebied ten minste 3 exemplaren en op een aantal andere punten één enkel exemplaar. Spechtengaten zijn aangetroffen en aangetroffen op de in figuur 7 aangegeven locaties. De gaten op beide locaties zijn ondiep. Het gaat hierbij niet om verblijfplaatsen maar om voedergaten.

Figuur 8: Voedergat grote bonte specht

3.2.3. Vogels met jaarrond beschermde nesten

In augustus 2009 is een wetswijziging Flora- en faunawet van kracht geworden met betrekking tot jaarrond beschermde vogelnesten. Deze wijziging houdt in dat de grote bonte specht niet meer is aangemerkt als vogel met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4).

De bomen op en rondom het projectgebied zijn onderzocht op het voorkomen van nesten en holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten en andere soorten die zijn opgenomen in de aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten (min. LNV, 2009). Soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) zijn niet aangetroffen.

3.2.4. Vleermuizen

Geen verblijfplaatsen aangetroffen. De aanwezige boomgaten zijn door de beperkte diepte en het ontbreken van een uitholling naar boven toe niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Aanwezig zijn mogelijk wel foerageergebied en vliegroutes langs de bosranden en (onverharde) wegen in de beboste gedeelten. In het omliggende gebied zijn ruim voldoende alternatieve routes en foerageermogelijkheden aanwezig.

3.2.5. Overige zoogdieren

Waargenomen zijn een aantal konijnen en een ree. Andere zoogdieren zijn niet aangetroffen.

3.2.6. Reptielen en amfibieën

Aangetroffen zijn meerdere exemplaren van de levendbarende hagedis. Langs de noordoostrand van het projectgebied tenminste twee adulten en twee tot vier juvenielen zonnend op dorre bladeren onder een jonge eik op het talud. Ten zuiden van het plangebied is één juveniel aangetroffen zonnend op dorre bladeren onder een jonge eik. Op diverse locaties in het bos zijn wegschietende exemplaren waargenomen.

Binnen het projectgebied zijn geen amfibieën aangetroffen. Ook in de directe omgeving van het projectgebied zijn, met uitzondering van een enkele groene kikker in de spoorsloot (vermoedelijk een bastaardkikker) geen amfibieën aangetroffen.

Figuur 9: Levendbarende hagedis zonnend op droge bladeren

3.2.7. Insecten

Aangetroffen is een mierenhoop van de rode bosmier (figuur 10). De locatie is aangegeven in figuur 7. Voor een beschrijving van de insecten wordt hier verwezen naar de inventarisatie 2007 paragraaf 5.6. Beschermde insecten zijn in 2007 en ook nu niet waargenomen.

Figuur 10: Mierenhoop rode bosmier

3.3 Resultaten

3.3.1. Resultaten soortenbescherming (Flora- en faunawet)

In het projectgebied en directe omgeving zijn een aantal licht beschermde soorten aangetroffen waarvoor een aanvraag ontheffing of een ecologisch werkprotocol vereist is. Het betreft de soorten steenanjer, rapunzelklokje en levendbarende hagedis. Deze soorten zijn licht beschermd (tabel 2 Flora- en faunawet).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen.

Op basis van het veldonderzoek, de biotoopkenmerken en bestaande gegevens moet rekening worden gehouden met onderstaande beschermde soorten:

Tabel 1: Beschermde soorten die in of nabij het projectgebied voorkomen

	Tabel 1 algemene soorten	Tabel 2 Licht beschermde soorten	Tabel 3 Streng beschermde soorten
(Broed)vogels			X
Vleermuizen: vliegroutes, foerageergebied			X
Insecten	X		
Grondgebonden zoogdieren	X		
Reptielen: levendbarende hagedis		X	
Amfibieën	X		
Vaatplanten: steenanjer en rapunzelklokje		X	

Er is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt alleen voor licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3); voor algemene soorten (tabel 1) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een algemene vrijstelling. Voor deze soorten is alleen de algemene zorgplicht van toepassing. Als werkzaamheden, die vallen onder “bestendig beheer” en “ruimtelijke ontwikkeling”, worden uitgevoerd volgens een (door het ministerie van LNV goedgekeurde) gedragscode dan geldt een vrijstelling van ontheffing voor soorten die zijn opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet. ProRail heeft een gedragscode opgesteld maar deze is nog niet goedgekeurd.

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Vissen

In tabel 2 is per soortgroep aangegeven of het project mogelijk resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en of er aanvullend onderzoek nodig is.

Tabel 2: Licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 soorten en vogels) die in en/of nabij het projectgebied voorkomen.

Soortgroep	Toelichting	Ontheffing of ecologisch werkprotocol vereist
Broedvogels *	In het projectgebied komen diverse broedvogels voor waaronder vogels waarvoor inventarisatie gewenst is.	Nee, indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen* uitgevoerd worden of wordt voorkomen dat vogels gaan broeden. Indien broedvogels toch optreden is een ontheffing niet mogelijk en is het werk rondom het/de nest(en) stil te leggen.
Vleermuizen **	Uit bestaande gegevens en veldonderzoek blijkt het mogelijk voorkomen van vliegroutes en foerageergebied.	Nee, omdat voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebied aanwezig zijn
Reptielen: levendbarende hagedis	Uit bestaande gegevens en veldonderzoek blijkt het voorkomen van de levendbarende hagedis (tabel 2 soort)	Ja, voor tabel 2 soorten is een ontheffing of een ecologisch werkprotocol vereist.
Vaatplanten: steenanjer en rapunzelklokje	Uit bestaande gegevens en veldonderzoek blijkt het voorkomen van steenanjer en rapunzelklokje (tabel 2 soorten)	Ja, voor tabel 2 soorten is een ontheffing of een ecologisch werkprotocol vereist.

* Voor broedvogels zonder vaste rust -, nest- of verblijfplaats is geen ontheffing nodig voor het verstoren van leefgebied, mits er tijdens de verstoring geen bewoonde nesten aanwezig zijn. In de regel kan het broedseizoen worden aangehouden (15 maart – 15 augustus). Het gaat echter om een broedgeval, ongeacht de datum.

** Voor vleermuizen is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien verblijfplaatsen worden verstoord. Ontheffing voor verstoring van vliegroutes en foerageergebied is alleen benodigd indien deze van cruciaal belang zijn voor de instandhouding van een verblijfplaats.

4 Effecten

Onderstaand zijn weergegeven de mogelijk te verwachten effecten op een aantal licht beschermde soorten (steenanjers, rapunzelklokje en levendbarende hagedis) en op (broed)vogels.

4.1 Effecten flora

In figuur 2 is goed te zien dat ten behoeve van de realisatie van het ecoduct een groot gedeelte van het projectgebied zal worden opgehoogd. Hoewel steenanker en rapunzelklokje aan de rand van het projectgebied zijn aangetroffen is het door alle werkzaamheden (ophogingen, transport, werkverkeer ter plaatse, opslag materiaal en materieel, betreding) niet uit te sluiten dat deze flora kan worden vernietigd en dat sprake kan zijn van een nadelig effect in het kader van de Flora- en faunawet.

4.2 Effecten vogels

Het rooien van bomen en struiken in het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) kan een nadelig effect met zich meebrengen voor broedvogels (bewoonde nesten en niet vliegvlugge jongen). Wanneer beplanting buiten het broedseizoen wordt verwijderd zijn er geen negatieve effecten op vogels.

4.3 Effecten vleermuizen

Mogelijk is lokaal een populatie vleermuizen aanwezig. Het gebied is namelijk geschikt. Verblijfplaatsen zijn echter niet aangetroffen en door het ruime aanbod van alternatieve vliegroutes en foerageergebieden is het voedselaanbod voor een lokale populatie gewaarborgd. Er worden geen negatieve effecten voor vleermuizen verwacht.

4.4 Effecten reptielen

De uitvoering zal beginnen met het rooien van de bomen en struiken. Hierdoor kunnen aanwezige dieren verontrust worden, met name ook tijdens hun winterslaap onder de grond (rustperiode van eind oktober tot medio maart). Na het rooien en afvoeren van de vegetatie ontstaat een open gebied waar de levendbarende hagedis vanuit de omgeving weer op af kan komen om te zonnen. Ook dan is tijdens de verdere uitvoering een nadelig effect op de hagedissen niet uit te sluiten, met name in de ochtend wanneer de dieren relatief koud zijn van de nacht en maar langzaam kunnen bewegen.

4.5 Ontheffing of gedragscode

De werkzaamheden hebben mogelijk effect op soorten uit tabel 1 en 2 van de Flora- en faunawet. Voor de soorten uit tabel 2 van de Flora en faunawet verloopt de beoordeling van een ontheffingsaanvraag als volgt. Tabel 2 soorten worden getoetst aan de gunstige staat van instandhouding. Een gedragscode kan echter ook uitkomst bieden voor tabel 2 soorten. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op de voorgenomen activiteit (aanleg ecoduct). Aangetoond moet worden dat precies zo gewerkt zal worden als in de gedragscode staat (bron: Ministerie LNV Dienst Regelingen).

4.5.1. Voor- en nadelen Ontheffing

Voor steenanjer, rapunzelklokje en levendbarende hagedis is de staat van instandhouding gunstig. Dit betekent dat het verkrijgen van een ontheffing onder voorwaarden te verwachten is.

Nadeel van het aanvragen van een ontheffing is de proceduretijd (1 tot 6 maanden) en het feit dat de ontheffing verleent wordt alleen voor de habitat en/of soorten waarvoor ontheffing aangevraagd is en alleen voor de opgegeven periode van uitvoering. Verandert er iets (andere werkwijze / activiteit, nieuwe soort(en) in het projectgebied, vertraging in de uitvoering) dan is weer een nieuwe ontheffing aan te vragen.

Het is raadzaam om voor het indienen van de aanvraag ontheffing de Natuurtoets met concept ontheffingsaanvraag voor te leggen aan de Dienst Landelijk Gebied.

4.5.2. Voor- en nadelen Gedragscode

De gedragscode Flora en faunawet voor de Bouw- en Ontwikkelsector is geschikt voor het project Ecoduct Weerterbergen. Voordeel van het werken met deze gedragscode is dat de nadelen verbonden aan een ontheffing ontbreken. Nadeel van het werken met de gedragscode is dat aantoonbaar gewerkt moet worden op basis van een werkprotocol. Dit werkprotocol is op te stellen aan de hand van de regels van de gedragscode. De aannemer dient rekening te houden met het werkprotocol. Het werken met de gedragscode gebeurt op eigen verantwoordelijkheid.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie

Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd mits er gewerkt wordt volgens de gedragscode Flora en faunawet voor de Bouw- en Ontwikkelsector. Conform de gedragscode is er een werkprotocol opgesteld. Dit werkprotocol (hoofdstuk 6) dient tijdens de uitvoer gevolgd te worden.

6 Ecologisch Werkprotocol

Gekozen is voor het werken met de gedragscode voor de Bouw- en Ontwikkelsector op basis van een ecologisch werkprotocol. Achtereenvolgens de verschillende vereisten:

- Documenten op het werk (paragraaf 8.1.);
- Kick-off (paragraaf 8.2.).
- Werkwijze en verplichte maatregelen (paragraaf 8.3.).

6.1 Documenten op het werk

Bouwondernemingen die de gedragscode volgen hebben de volgende documenten beschikbaar in de werkket:

- De rapportage van het flora- en faunaonderzoek naar wettelijk beschermde soorten (natuurtoets);
- Een kaart met de verspreiding van de beschermde soorten over het projectgebied (opgenomen in de natuurtoets);
- Een exemplaar van het ecologisch werkprotocol (opgenomen in de natuurtoets);
- Een ondertekend bewijs van deelname aan de kick-off (zie onderstaand).

NB. In geval van controles adviseren wij u altijd te vragen naar de legitimatie van de controleur en diens gegevens te noteren.

6.2 Kick-off

De bouwondernemer dient aantoonbaar te werken volgens dit ecologisch werkprotocol. Hij stelt zijn werknemers door middel van een startbijeenkomst in kennis van de afgesproken werkwijze (zie paragraaf 8.3.) en het belang van de bescherming van de (broed)vogels en de aangetroffen tabel 2 soorten. Tevens wordt aangegeven waar en in welke situaties men aan deze soorten schade zou kunnen toebrengen. Het ecologisch werkprotocol wordt hierbij doorgesproken.

Deelname aan deze meeting wordt met een handtekening van de deelnemers vastgelegd. Het is effectief om de ecooloog die het flora- en faunaonderzoek heeft uitgevoerd een toelichting te laten geven.

Als de uitvoering langer duurt dan 1 jaar is minimaal 1 maal per jaar voor het uitvoerend personeel een vervolgbijeenkomst te organiseren. De ervaringen worden uitgewisseld en voorstellen voor verbetering van het werkprotocol worden doorgesproken. Van de bijeenkomst wordt een kort verslag gemaakt. Nieuwe afspraken worden daarin opgenomen.

Deelname aan deze meeting wordt met een handtekening van de deelnemers vastgelegd. Het is effectief om de ecooloog die het flora- en faunaonderzoek heeft uitgevoerd een toelichting te laten geven.

6.3 Werkwijze en verplichte maatregelen

Onderstaande verplichte maatregelen zijn in volgorde uit te voeren. Hiervoor is de periode 15 juli – 1 november geschikt.

1. De beschermde planten (steenanjier en rapunzelklokje) zijn voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de bloeiperiode (bloeiperiode 1 mei – 15 juli) te verplanten tenzij de planten goed en veilig te handhaven zijn (afzetting aanbrengen rondom de groeiplaatsen). Hierbij is onder andere rekening te houden met het rooien van bomen en struiken ter plaatse. Wordt gekozen voor verplanten dan is het nodig om de planten in de bloeitijd, wanneer de planten goed zichtbaar zijn, te markeren. Er is zorg voor te dragen dat deze markering tot het moment van verplanten in stand blijft.
2. De levendbarende hagedissen zijn voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de rustperiode (rustperiode 1 november – 15 maart) weg te vangen en elders in de omgeving in geschikt biotoop uit te zetten;
3. Plaatsen van een reptielenscherm of amfibiekerendgaas in het terrein ten noordwesten van de A2 langs de noordoostgrens van het projectgebied. Op aanwijzen van een ter zake deskundige is het scherm te plaatsen zodra de dieren weggevangen zijn en zich niet meer ophouden in het projectgebied.
4. Het rooien en afvoeren van bomen en struiken en het bouwrijp maken dient plaats te vinden buiten de voortplantings-, broed- en overwinteringsperiode van de beschermde soorten (broedvogels en levendbarende hagedis). Het rooien en afvoeren van bomen en struiken is derhalve alleen toegestaan in de periode 15 juli – 1 november.). In de periode 15 juni – 15 juli mag eventueel wel al gerooid worden maar dan alleen nadat een deskundige heeft aangegeven dat bewoonde nesten en/of niet vliegvlugge jongen niet (meer) aanwezig zijn.
5. Het terrein ten noordwesten van de A2 is na het rooien van de vegetatie blijvend ongeschikt te maken voor broedvogels. Dit is te bereiken door de kale grond dagelijks te belopen en/of te frezen en/of in te zaaien met gras en regelmatig maaien.
6. Als zich onverhoopt toch broedvogels vestigen dan zorgt de bouwonderneming er voor dat de desbetreffende vogels, hun nesten en niet-vliegvlugge jongen geen schade of hinder ondervinden. Dit betekent dat rondom het nest geen werkzaamheden mogen plaatsvinden. De hierbij te hanteren afstand tot het nest is afhankelijk van de verstoringgevoeligheid van de betreffende vogelsoort en de aard van de werkzaamheden (raadpleeg een deskundig ecooloog).

Wanneer de periode van uitvoering niet bekend is of verder weg ligt in de tijd is met een jaarlijkse monitoring de veldsituatie te actualiseren. Wanneer de uitvoering in de eerste paar jaar nog niet gaat plaatsvinden is met monitoring te beginnen vanaf 1 jaar voor de periode van uitvoering.

De maatregelen kunnen desgewenst in overleg met de opdrachtgever nader worden bepaald.

Als zich tijdens of voorafgaand aan het werk tabel 2 of tabel 3 soorten of broedvogels vestigen dan zorgt de bouwonderneming voor een situatiespecifieke

aanvulling op het ecologisch protocol. Indien daarmee schade aan een tabel 3 soort niet kan worden voorkomen dient alsnog een ontheffing te worden aangevraagd.

Colofon

Opdrachtgever

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Infra
Milieu en Natuurontwikkeling

Daalse Kwint
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 06-51093805

Telefax

Ondertekenaar H.C.L. Visser
Adviseur ecologie

Projectnummer

Bijlage 1: Wettelijk kader

De soortbescherming is bij wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet en het beleid uit provinciale Streekplannen (PEHS).

Soortbescherming: Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren.

Voor de beschermde soorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2).

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden bij het kunnen verkrijgen van een ontheffing:

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / lichtbeschermd soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden.

Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing. Waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen van de Flora- en faunawet. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Het is mogelijk te werken volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn, tenzij er soorten aanwezig zijn met jaarrond beschermd nesten. Voor deze soorten is altijd een ontheffing benodigd ook al vinden werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 van de Flora- en faunawet worden toegepast.

Augustus 2009 is door het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit een wijziging in de Flora- en faunawet doorgevoerd. Voorheen waren alleen de nesten van roofvogels, uilen en spechten jaarrond beschermd. Met de wijziging van de Flora- en faunawet is een nieuwe vogellijst afgegeven (zie bijlage I). In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en soorten waarvoor een jaarrond inventarisatie gewenst is. Indien vogels uit de laatste groep in het projectgebied aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgevingen voldoende alternatieven aanwezig zijn. Is dit niet het geval dan moet ook voor deze groep een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd worden (min LNV, augustus 2009).

Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt in en nabij de (P)EHS en Natura2000-gebied. Voor het uitvoeren van activiteiten in of nabij de (P)EHS is compensatie vereist. Voor het uitvoeren van activiteiten in of nabij Natura2000-gebied is een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 vereist. Voor het uitvoeren van bronbemalingen is een Passende Beoordeling vereist.

Gebiedsbescherming maakt geen deel uit van deze rapportage.